

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 782/2024
01.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Гордане Којић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног Младена Јелића, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Милоша Марковића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Сремској Митровици К-8/23 од 07.12.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1-117/24 од 06.03.2024. године, у седници већа одржаној дана 01.10.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Младена Јелића, адвоката Милоша Марковића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Сремској Митровици К-8/23 од 07.12.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1-117/24 од 06.03.2024. године у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) и члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици К-8/23 од 07.12.2023. године, окривљени Младен Јелић оглашен је кривим да је извршио кривично дело наовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика и осуђен је на казну затвора у трајању од 5 година у коју се урачунава време проведено у притвору почев од 21.08.2022. године па на даље. Према окривљеном изречена је и мера безбедности одузимање предмета прецизно наведених у изреци пресуде и одлучено је о трошковима кривичног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1-117/24 од 06.03.2024. године, усвојена је жалба Вишег јавног тужиоца у Сремској Митровици и пресуда Вишег суда у Сремској Митровици К-8/23 од 07.12.2023. године преиначена је само у делу одлуке о кривичној санкцији, тако што је Апелациони суд у Новом Саду окривљеног Младена Јелића, због кривичног дела наовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика за које је том пресудом оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од 6 година у коју се урачунава време проведено у притвору почев од 21.08.2022. године и од истог је на основу члана 246. став 8. Кривичног законика трајно одузета опојна дрога и дигитална вагица, како је то ближе одређено у изреци пресуде, и према окривљеном је изречена мера безбедности одузимања предмета прецизно наведених у изреци пресуде, док је жалба браниоца окривљеног Младена Јелића одбијена као неоснована и првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног, адвокат Милош Марковић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине и списе предмета врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање или да преиначи пресуду другостепеног суда, тако да окривљеног ослободи од оптужбе за дело које му је стављено на терет.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), па је на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те након оцене навода изнетих у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је неоснован у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 438. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док је у преосталом делу недозвољен.

Бранилац у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи да је побијаним пресудама, учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се побијане пресуде заснивају на незаконитом доказу. Као незаконит доказ бранилац означава пре свега радње које су претходиле проналаску опојне дроге у возилу, а за које одбрана сматра да је реч о претресу путничког моторног возила марке „Mercedes“, рег. ознака По наводима браниоца, из извештаја форензичара Драга Ђукића ПС Шид о форензичком прегледу лица места број КТ 464-123/2022 веза 124/2022 од 22.08.2022. године и фотодокументације која је уз извештај приложена, произилази да је обављен преглед путничког моторног возила, при чему не постоји записник о прегледу путничког возила, нити постоји наредба суда о претресању, а предметна опојна дрога пронађена је у специјално изграђеним бункерима - у поду испод сувозачевог места и испод наслона за руку у пределу мењача, те нису правилно примењене одредбе Закона о полицији из члана 97. члан 9. којима се ова област ближе регулише, нити одредбе Правилника о полицијским овлашћењима из члана 49. и 51., и члана 56. и 77. новог Правилника. Самим тим, бранилац оспорава законитост предузете

радње за коју сматра да се ради о претресању, јер окривљени није поучен да има право на адвоката, није био присутан приликом претреса возила, није обезбеђено присуство два пунолетна грађана у својству сведока претреса, о претресу не постоји снимак, није сачињен записник о претресу или издата потврда, нити је поднет извештај судији за претходни поступак о спроведеној радњи претреса без наредбе суда, услед чега се побијане пресуде не могу заснивати на овом доказу као ни на потврди о привремено одузетим предметима, записнику о физичко – хемијским вештачењима и извештају о форензичком прегледу лица места јер су сами по себи, као и према начину прибављања супротни одредбама Закона о полицији, Правилника о полицијским овлашћењима и Законика о кривичном поступку.

Овакве наводе изнете у поднетом захтеву за заштиту законитости, Врховни суд је оценио неоснованим.

Одредбом члана 286. став 1. ЗКП, прописано је да ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да предузме потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела, да се учинилац или саучесник не сакрије или не побегне, да се открију или обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ, као и да прикупи сва обавештења која би могла бити код користи за успешно вођење кривичног поступка. Ставом 2. истог члана, између осталог, прописано је да у циљу испуњења дужности из става 1. овог члана, полиција може да изврши потребан преглед превозних средстава, путника и пртљага и о чињеницама и околностима које су утврђене приликом предузимања појединих радњи, а могу бити од интереса за кривични поступак, као и о предметима пронађеним или одузетим саставиће записник. Ставом 4. истог члана, прописано је да о предузимању мера и радњи, полиција одмах, а најкасније у року од 24 часа након предузимања, обавештава јавног тужиоца.

Из цитираних одредби произилази да овлашћена службена лица, могу предузети одређене радње и без наредбе суда, а у конкретном случају и преглед возила, а не претрес како то погрешно закључује бранилац у поднетом захтеву за заштиту законитости. Ово стога што је полицијски службеник овлашћен, поред осталог, да заустави и изврши преглед лица, предмета које лице носи са собом, као и саобраћајног средства, а преглед саобраћајног средства, односно возила представља преглед свих отворених и затворених простора саобраћајног средства и предмета који се превозе, сходно одредби члана 97. став 3. Закона о полицији.

Из списка предмета произилази да је 21.08.2022. године Министарство унутрашњих послова, Дирекција полиције, Управа граничне полиције, Регионални центар граничне полиције према Хрватској, Станица граничне полиције Батровци, сачинило службену белешку број 3302/22 у вези поступања по оперативној акцији „Морава“ и контроле држављанина Републике Србије Младена Јелића у којој је наведено да је након основне граничне провере и граничне контроле, а на основу анализе ризика, наведено лице и возило издвојено на детаљну граничну контролу када је, након детаљне граничне провере на другој линији контроле горе наведеног возила и лица и ствари, испод сувозачевог седишта у патосу пронађен специјално изграђен бункер у коме је пронађено сакривено и непријављено више комада пакета облепљених у селотејп траци упаковано у ПВЦ врећи, беле прашкасте материје сумњиве на опојну

другу кокаин. Даљим прегледом утврђено је да иста садржина постоји и испод поклопца где се налази мењач.

Из извештаја о форензичком прегледу лица места произилази да је место догађаја Шид, гранични прелаз Батровци, да је учесник Младен Јелић, а време трајања увиђаја од 21.08.2022. године у 19,50 часова до 21.08.2022. године до 20,50 часова. Описани су пронађени трагови и предмети на лицу места који су предати радницима СБПОК-а, а као лица присутна на увиђају означени су АА и ББ. Пронађена сумњива супстанца је по наредби Вишег јавног тужилаштва у Сремској Митровици Ктр 415/22 од 21.08.2022. године послата на вештачење, а након тога, 22.08.2022. године уз кривичну пријаву сва документација је предата Вишем јавном тужилаштву у Сремској Митровици.

Имајући у виду да су овлашћена службена лица критичном приликом поступала у складу са својим овлашћењима из члана 286. став 1. ЗКП (ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да предузме потребне мере, поред осталог да се открију или обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ...), да су обавила преглед возила у складу са одредбом члана 286. став. 2. ЗКП и да су у складу са одредбом члана 286. став. 4. ЗКП обавестила Вишег јавног тужиоца у Сремској Митровици достављањем кривичне пријаве (констатовано у кривичној пријави поднетој Вишем јавном тужиоцу у Београду, изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног, којима се указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП су неосновани. Сходно томе неосновани су и наводи да су на основу ове доказне радње супротно одредбама Законика о кривичном поступку сачињене потврда о привремено одузетим предметима, записник о физичко – хемијским вештачењима и извештај о форензичком прегледу лица места.

Даље у поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац наводи да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, односно да је ова кривична ствар већ правноснажно пресуђена. Овакве своје наводе бранилац образлаже тако што указује да је доношењем одлуке тужиоца у форми дописа Првог основног јавног тужилаштва у Београду у коме се наводи да ни код његове ванбрачне супруге, нити код било ког другог лица нема места покретању кривичног поступка за држање дигиталне вагице, ова ствар правноснажно окончана, при чему вагица код њега није пронађена, од окривљеног није одузета, нити је признаје као своју.

Испитујући побијане пресуде поводом напред изнетих навода, Врховни суд указује да допис тужиоца не представља одлуку којом би, сходно одредби члана 4. став 1. ЗКП, био правноснажно окончан поступак, те су ови наводи оцењени као неосновани и захтев је у овом делу одбијен.

У преосталом делу поднетог захтева за заштиту законитости бранилац наводи да на дигиталној вагици није пронађен биолошки траг, односно ДНК окривљеног Младена Јелића, нити трагови његових папиларних линија као евентуални доказ да је икада био у контакту са истом, да нема доказа да је окривљени извршио ово кривично дело, а којим наводима бранилац указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и повреду закона из члана 440. ЗКП.

Како одредбом члана 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због повреде закона из члана 440. ЗКП, то је Врховни суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у овом делу оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

**Председник већа – судија
Мирољуб Томић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**